Gemeenteraad van Alphen aan den Rijn
Postbus 13
2400 AA ALPHEN AAN DEN RIJN

Stadhuisplein 1
Postbus 13
2400 AA Alphen aan den Rijn
Telefoon: 14 0172
E-mail: gemeente@alphenaandenrijn.nl
Website: www.alphenaandenrijn.nl

Zaaknummer
3700474

Datum
9 september 2026

Onderwerp
Update Participatie Warmteprogramma Alphen aan den Rijn

Sector Ruimtelijk-Economische Ontwikkeling

Geachte leden van de Raad,

Graag informeren wij u over de stand van zaken van de uitvoering van het Participatieplan van het Warmteprogramma. In het Participatieplan beschrijft de gemeente hoe belanghebbenden en geïnteresseerden betrokken worden bij het opstellen van het Warmteprogramma. In augustus 2026 is fase 0 ‘voorbereiding’ van de participatie afgerond en is fase 1 ‘bewustwording en verkenning’ gestart.

Inleiding

Het Warmteprogramma is de opvolger van de Transitievisie Warmte (TVW) die in maart 2022 door de gemeenteraad is vastgesteld. Met ingang van de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw) is het Warmteprogramma een verplicht onderdeel van het gemeentelijk planproces om te komen tot aardgasvrije wijken. Het Warmteprogramma is een verdere uitwerking en detaillering van de Transitievisie Warmte. Hierin wordt voor de hele gemeente concrete oplossingen uitgewerkt met een planning en fasering van de verschillende gebieden in de gemeente. Het Warmteprogramma heeft een horizon van 10 jaar en wordt iedere 5 jaar geactualiseerd. Het Warmteprogramma dient uiterlijk in december 2027 vastgesteld te worden.

Vanuit de Omgevingswet bestaat de verplichting om een participatietraject op te starten voor het Warmteprogramma. De gemeente is zich ervan bewust dat de warmtetransitie een omvangrijk vraagstuk is en neemt de verantwoordelijkheid voor participatie serieus. Het College vindt het belangrijk dat inwoners en ondernemers goed betrokken worden bij de totstandkoming van het Warmteprogramma. De leidraad ‘Iedereen aan zet’ uit 2021 wordt in acht genomen en advies en communicatiebureau DIEP is ingeschakeld voor hun kennis en expertise op het gebied van participatie.

Vanaf juni 2025 tot en met augustus 2025 is met verschillende interne en externe belanghebbenden het Participatieplan voor het Warmteprogramma opgesteld. In september 2025 heeft het College het Participatieplan vrijgegeven aan de Raad voor wensen en/of bedenkingen. Op 11 december is

tijdens de Raadsvergadering door de Raad een amendement met wensen goedgekeurd. Deze wensen zijn als aanscherpingen verwerkt in het Participatieplan, dat op 27 januari 2026 is vastgesteld door het College.

Uitvoering van het Participatieplan

De participatie tijdens het opstellen van het Warmteprogramma gaat over het toetsen van de inhoud van het programma en over de randvoorwaarden voor de uitvoering ervan na het vaststellen. Het doel van de participatie is om op een transparante manier inzicht te geven in waar we vandaan komen (uit de Transitievisie Warmte), waar we naartoe willen (duurzame warmte voor heel Alphen aan den Rijn) en welke keuzes we maken voor de toekomst met betrekking tot de warmtetransitie (welke oplossing voor welke wijk, op welke termijn, en waarom). We willen alle inwoners en ondernemers informeren over de belangrijkste afwegingen die hierbij een rol spelen, hen de gelegenheid geven om hun mening te geven, en tegelijkertijd duidelijk zijn over wat ze wel en niet kunnen verwachten. Ook stellen we inwoners en ondernemers in staat om hun visie, zorgen en wensen ten aanzien van duurzame warmte in Alphen aan den Rijn te delen en te reageren op de keuzes die worden gemaakt in het concept-Warmteprogramma.

Om inwoners, ondernemers en andere stakeholders goed te betrekken bij het Warmteprogramma, is gekozen voor een gefaseerde aanpak:

- Fase 0 – Voorbereiding: In deze eerste fase stemmen we bestuurlijk af over het Plan van Aanpak en het participatieplan en zorgen we voor interne voorbereiding.
- Fase 1 – Bewustwording en Verkenning: In deze fase informeren we inwoners en ondernemers over het opstellen van het Warmteprogramma en zorgen we voor duidelijke uitleg over het proces en wat mensen kunnen verwachten. Deze partijen kunnen visie, kansen en zorgen over duurzame warmte delen. Er wordt een rapportage opgesteld op basis van een peiling die breed wordt uitgezet onder de bevolking.
- Fase 2 – Toetsen van toekomstscenario's: In deze fase werkt de gemeente verder aan de inhoud van het Warmteprogramma, en er wordt inzichtelijk of er één of meerdere kansrijke warmteoplossingen voor wijken of gebieden zijn, op basis van technische, economische en milieukundige analyses. Inwoners en bedrijven kunnen reageren op een eerste versie van het Warmteprogramma en er worden bijeenkomsten georganiseerd.
- Fase 3 – Programma toetsen: In deze fase is het concept van het Warmteprogramma gereed, inclusief de resultaten van het plan-MER, en wordt dit getoetst bij professionele stakeholders. Tevens kunnen inwoners en ondernemers aangeven of ze het Warmteprogramma begrijpelijk en hun handelingsperspectief duidelijk vinden.
- Fase 4 – Vaststellen en terugkoppelen: In deze laatste fase wordt eerst het ontwerp-Warmteprogramma ter inzage gelegd, zodat iedereen de mogelijkheid heeft om een officiële reactie te geven. Na deze zienswijze procedure en benodigde aanpassingen wordt het definitieve Warmteprogramma gepresenteerd aan de raad voor vaststelling.

Rondom iedere fase vindt er evaluatie en terugkoppeling plaats.

Terugkoppeling fase 0 - voorbereiding

In de voorbereidingsfase is het participatieplan bestuurlijk afgestemd. De Raad heeft middels een amendement wensen geuit aan het College, die vervolgens verwerkt zijn in het Participatieplan. Tevens is besloten om fase 1 'verkenning en bewustzijn' te beginnen na de installatie van het nieuwe College en de nieuwe Raad en na de zomervakantie.

Daarnaast zijn in fase 0 alle praktische voorbereidingen getroffen, waaronder een landingspagina https://www.alphenaandenrijn.nl/warmteprogramma, werkzaamheden voor aankondigingen en communicatie-uitingen en het organiseren van een wekelijks spreekuur voor inwoners om vragen te stellen over de Warmtetransitie.

In het participatieplan staan gedetailleerd alle activiteiten beschreven die in fase 0 hebben plaatsgevonden. De werkzaamheden zijn volgens planning uitgevoerd en zorgen voor een stevige basis voor de verdere uitvoering van de opvolgende fases.

Vooruitblik fase 1 - Bewustwording en verkenning

In deze fase gaan we inwoners en ondernemers informeren over het opstellen van het Warmteprogramma en wat dit voor hen betekent. We zorgen voor duidelijke uitleg over het proces en wat mensen kunnen verwachten.

Tegelijkertijd halen we middels een digitale peiling voor inwoners en ondernemers op wat er leeft en wat de zorgen en behoeften van verschillende doelgroepen zijn. Dit geeft ook inzicht in lokale initiatieven en waar er al enthousiasme en beweging is rond duurzame warmte; dat kan worden meegenomen bij het prioriteren van gebieden naar aardgasvrij. Het signaleren en ondersteunen van lokale initiatieven is door de Raad meegegeven als een belangrijk aandachtspunt. Aan de peilingen zijn ook gesprekken gekoppeld waarbij we op straat en tijdens geplande bijeenkomsten in gesprek gaan met inwoners en verdieping zoeken. Deze gesprekken vinden op diverse plekken plaats

Nu de communicatie over het Warmteprogramma vanuit de gemeente zal gaan toenemen is het mogelijk dat er meer vragen gesteld zullen worden. Om dit te ondersteunen wijzen we inwoners en ondernemers naar onze website, kunnen zij hun vragen stellen via het e-mailadres duurzaamheidsloket@alphenaandenrijn.nl en kunnen zij langskomen op het wekelijkse spreekuur in het gemeentehuis. Daarnaast wordt er een rondetafel bijeenkomst georganiseerd met ondernemers en zijn er, als onderdeel van fase 2, verschillende inwonersbijeenkomsten in november.

In het participatieplan staan ook alle activiteiten gedetailleerd beschreven die in fase 1 en de opvolgende fases zullen plaatsvinden. Na evaluatie zal er terugkoppeling plaatsvinden over de participatie-activiteiten.

Wij hopen u hiermee voor het moment voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Alphen aan den Rijn,

de secretaris,

F. (Flora) van den Berg

de burgemeester,

F.D. (Erik) van Heijningen